

Větší než Blackwater: Privatizace bezpečnosti je globální

 infokurýr.cz/n/2024/09/15/vetsi-nez-blackwater-privatizace-bezpecnosti-je-globalni

kurýr

15. září 2024

Globální trh se soukromými bezpečnostními službami v hodnotě 248 miliard dolarů, v dobrém i ve zlém, mění vymáhání práva téměř všude

V srpnu 2024 kvůli rozpočtovému deficitu 4 miliony dolarů Caldwell School District v Idahu zrušil smlouvu s místní policií v hodnotě 296 807 dolarů a místo toho zvolil ozbrojené strážce z Eagle Eye Security.

Nová smlouva v hodnotě 280 000 USD je jen kapkou ve zhruba 50 miliardovém americkém soukromém bezpečnostním průmyslu a 248 miliardovém globálním trhu, který celosvětově přetváří vymáhání práva.

Zatímco soukromé vojenské společnosti (PMC) jako Blackwater (nyní Academi) a Wagner se dostaly do popředí zájmu ve válečných zónách, soukromé bezpečnostní společnosti (PSC) rychle expandují v nebojových zónách.

Navzdory určitému překrývání mezi těmito dvěma oblastmi PSC obecně chrání majetek a lidi. Často pracují po boku vymáhání práva, ačkoli efektivita a etické standardy PSC se značně liší a ozbrojené strážce jsou stále běžnější. V roce 2021 počet bezpečnostních sil v USA převýšil policii přibližně o 3:2.

Veřejná politika má stále co dohánět. Na rozdíl od policejních složek fungují JKM na základě smluv a nejsou přímo financovány daňovými poplatníky. Ani nemají stejnou úroveň regulace, dohledu nebo odpovědnosti.

Kritika policie – např. B. nadměrná síla a neadekvátní výcvik – je často zaměřen na soukromé bezpečnostní pracovníky. Mnoho bývalých policistů s kontroverzní minulostí nachází uplatnění v

jednotných kontaktních místech, kde jsou překážky vstupu nízké. Obrat zůstává vysoký a mzdy minimální. Nicméně další expanze sektoru se zdá nevyhnutelná.

Státní i soukromé bezpečnostní složky jsou součástí společnosti již tisíce let. Státní síly reagovaly spíše na nepokoje než na prevenci kriminality, často se spoléhaly na dobrovolníky.

Možnosti soukromého zabezpečení zahrnovaly najímání strážů a lovců odměn, zatímco společné akce jako „Hue and Cry“ – ve kterých vesničané kolektivně lovili zločince – byly také běžnými metodami prosazování bezpečnosti.

S rostoucí urbanizací se však tradiční metody vymáhání práva stávaly stále neúčinnějšími, což vedlo v roce 1829 k vytvoření první moderní policie, londýnské Metropolitní policie. Tento model, odlišný od armády, odpovědný městským úřadům a obchodním zájmům a zaměřený na prevenci kriminality, byl přijat Bostonem v roce 1838 a v 80. letech 19. století se rozšířil téměř do všech amerických měst.

Vznik veřejných policejních sil se shodoval se vznikem moderního soukromého bezpečnostního průmyslu. Pinkerton National Detective Agency, jak byla později nazývána, založená v USA v roce 1850, je považována za první moderní PSC.

Díky svému celostátnímu dosahu, vyšetřovacím odborným znalostem a roli při ochraně podniků vynikal Pinkerton v ochraně podniků před krádežemi, vandalismem a sabotáží.

Její kontroverzní role v událostech, jako byla Homestead Strike z roku 1892, kdy společnost „v podstatě šla do války s tisíci stávkujícími dělníky“, vedla k většímu regulačnímu dohledu, ale společnost nadále řídila růst odvětví.

Po druhé světové válce rostoucí používání PSC v amerických rezidenčních komunitách zvýšilo poptávku, kterou urychlily rasově zabarvené nepokoje v 60. a 70. letech, které podnítily soukromé

iniciativy policejních měst.

V 80. letech 20. století došlo k deregulaci a profesionalizaci, protože mnoho společností zřídilo svá vlastní bezpečnostní oddělení a PSC raději najímaly bývalé policisty než ty, kteří mají vojenskou minulost.

Dnes má soukromá bezpečnost celosvětovou přítomnost a nabízí služby od vyhazovačů a bodyguardů až po jednotky pro kontrolu davu a specializované ozbrojené týmy. PSC jsou obvykle levnější než policejní síly a rozšířené přijímání dohledových a dalších technologií stále více narovnává podmínky.

Soukromý personál však primárně slouží jako viditelný odstrašující prostředek tím, že svou přítomností odrazuje od zločinů a nezasahuje přímo. Často se zaměřují na sledování a hlídky, které mohou trestnou činnost spíše odvádět, než řešit. S rostoucí poptávkou po soukromých bezpečnostních službách pokračují diskuse o jejich úloze a dopadu na společnost.

Poměr policejního personálu k civilistům v USA vyvrcholil na počátku 21. století a policejní oddělení hlásí, že nedostatek je nyní všude. Zatímco policejní oddělení se snaží zvýšit počet svých zaměstnanců, PSC zaplnily prázdnotu.

Allied-Universal je jedním z největších soukromých zaměstnavatelů v zemi s 300 000 americkými zaměstnanci. Pro jednotlivce s ultra vysokým čistým jměním, jako je Mark Zuckerberg, mohou nyní výdaje na osobní bezpečnost přesáhnout 14 milionů dolarů ročně.

PSC zasáhly v různých situacích, včetně protestů na univerzitách. V lednu 2024 pracovníci Apex Security Group demontovali propalestinské tábory v UC Berkeley a později vyklidili podobná místa na Kolumbijské univerzitě v dubnu a UCLA v květnu.

Mnoho jednotných kontaktních míst však usiluje o lukrativnější dlouhodobé smlouvy. UCLA platila Contemporary Services Corporation (CSC) za hlídky kampusů po léta a UC San Francisco

utrátila v roce 2023 za CSC 3,5 milionu dolarů, podle hlídací skupiny American Transparency.

PSC jsou také široce používány v Kalifornii k cílení na bezdomovce a k potlačení krádeží v obchodech. S nárůstem počtu bezdomovců v Kalifornii o 40 procent od roku 2019 a nárůstem drobné kriminality si PSC zajistily cenné smlouvy s místními vládami, soukromými společnostmi, rodinami a jednotlivci.

Úřad bezpečnostních a vyšetřovacích služeb dohlíží na sektor ve státě, ale incidenty zůstávají problémem. V květnu 2023 bezpečnostní stráž Allied Universal smrtelně zastřelila Banko Browna, neozbrojeného černochoa podezřelého z krádeže v obchodě. Prokurátoři v San Franciscu odmítli podat obvinění, což vyvolalo veřejné pobouření.

V Portlandu vedly policejní škrty v rozpočtu v důsledku protestů Black Lives Matter v roce 2020 k rozpuštění speciálních jednotek a vlně propouštění a odchodu důstojníků do důchodu. Čekací doby 911 se od roku 2019 do roku 2023 pětinasobně zvýšily, protože mírnější politika v oblasti kriminality údajně přispěla ke zvýšení míry kriminality.

V reakci na to nyní město hlídají tisíce soukromých bezpečnostních strážců, přičemž počet osob s licencí k nošení střelných zbraní se od roku 2019 zvýšil o téměř 40 procent. Více než 400 místních podniků platí společnosti Echelon, bezpečnostní společnosti se sídlem v Portlandu, která nepřetržitě zaměstnává desítky strážců.

Společnost Echelon a její zaměstnanci se pokoušeli budovat vztahy s lidmi bez domova a těmi, kteří bojují se závislostí a duševními chorobami, poskytováním jídla, reakcí na předávkování a zmírňováním konfliktů. Kriminalita v Portlandu sice od svého vrcholu v roce 2022 klesla, ale odráží národní trendy a přichází v době, kdy se město snaží opět zvýšit počet policistů.

Americké PSC rozšiřují své mise po celé zemi. V Las Vegas založila společnost Protective Force International v květnu 2024 vlastní jednotku, která má kromě svých dalších bezpečnostních služeb ve městě vyhánět squattery z bytového komplexu. V New Orleans je Pinnacle Security jednou z mnoha společností, které hlídají čtvrti, podniky a vládní budovy s přibližně 250 hlídači.

V Chicagu vedlo v roce 2021 obvinění starostky Lori Lightfootové, že společnosti nepřijaly adekvátní opatření proti krádežím, k větším soukromým iniciativám. Fulton Market District Improvement Association, místní skupina podporovaná místními restaurátory a developery, zavedla v roce 2024 soukromé hlídky s P4 Security Solutions. Zaměstnanci P4 cestují pěšky i autem a zajišťují bezpečnost v dalších čtvrtích Chicaga s plánovanou další expanzí.

Soukromé bezpečnostní služby však nejsou jen fenoménem USA. Jednotná kontaktní místa jsou zavedena po celém světě, zejména v Latinské Americe. Od 70. let 20. století válka proti drogám poháněla masivní nadnárodní zločinecká impéria a rozsáhlou policejní korupci.

Po skončení vojenských diktatur v 90. letech 20. století vedl přechod k demokratickým vládám v Latinské Americe často ke slabým institucím, což vedlo k nestabilitě a bezpečnostním problémům. V reakci na to se rozmohl soukromý bezpečnostní průmysl, který sloužil především bohatým.

Dnes je v Latinské Americe více než 16 000 PMC a PSC, které zaměstnávají více než 2 miliony lidí, kteří často převyšují počet policejních sil na špatně regulovaných trzích. Jejich rychlá expanze vedla k vážným problémům, včetně kriminální infiltrace do PSC v Mexiku a Salvadoru a stížností na mimosoudní popravy v Guatemale. Západní těžební společnosti nasadily PSC v koordinaci s místními úřady, aby zajistily své operace a zasáhly proti demonstrantům v regionu.

Latinská Amerika je typicky zdrojem náboru pro soukromý bezpečnostní průmysl, přičemž mnoho amerických PMC zaměstnává personál během války proti terorismu. V poslední době se region také objevil jako trh pro zahraniční JKM. Přestože čínské PSC působí pouze na domácím trhu, stále více se podílejí na projektech čínské iniciativy Belt and Road Initiative (BRI) v regionu i na soukromých podnicích.

Společnost Zhong Bao Hua An Security Company má například smlouvy se společnostmi v Salvadoru, Kostarice a Panamě. Tie Shen Bao Biao poskytuje služby osobní ochrany v Panamě a Mexicko-čínská rada bezpečnosti byla založena v roce 2012, aby chránila čínské společnosti a zaměstnance před násilím.

Kolaps bezpečnostních států ve východní Evropě v 90. letech 20. století spolu s převzetím kapitalismu vytvořil úrodnou půdu pro PMC a PSC. V Bulharsku první PSC často zakládali sportovci, zejména zápasníci, kteří měli vazby na organizovaný zločin.

Podle zprávy Organizace spojených národů bylo odhadem 9 % zaměstnaných mužů v Bulharsku v roce 2005 zaměstnáno v soukromých bezpečnostních službách – tento vzorec je vidět v celém bývalém východním bloku.

I když byl růst v západní Evropě pomalejší, PSC se nadále rozšiřovaly. Francie nedávno nasadila na olympijské hry v Paříži 2024 10 000 bezpečnostních strážců, z nichž mnozí stávkovali kvůli pracovním podmínkám týdně před zahajovacím ceremoniálem.

Evropská unie se při řešení migrační krize stále více spoléhala na jednotná kontaktní místa, což průmyslu vytváří obrovské zisky. Soukromí aktéři rychle označili migraci za bezpečnostní hrozbu a zároveň podporovali politiky, které podporují nestabilitu v zahraničí.

Velcí obchodníci se zbraněmi a bezpečnostní společnosti jako Airbus a Leonardo například prodávají zbraně do konfliktních zón, které podporují násilí a vysídlování. Ti pak profitují z prodeje

bezpečnostního vybavení evropským pohraničnickům.

Zatímco násilí v Africe v posledních desetiletích pokleslo, místní nestabilita vedla k rozmachu bezpečnostního průmyslu. Rozdíl mezi PSC a PMC se na kontinentu často stírá, přičemž PSC často přebírají kvazivojenské úkoly, jako je ochrana konvojů, ochrana oblastí těžby zdrojů v nepřátelských oblastech a ozbrojené konflikty.

Čínská PSC jsou stále více využívána k řešení bezpečnostních mezer, které africké vlády zanechaly pro investice BRI, na rozdíl od toho, jak Rusko používá PMC zaměřené na konflikty v Africe. Regulace se liší, s minimálním dohledem v zemích jako Demokratická republika Kongo a přísnějšími kontrolami v Ugandě.

Zejména jihoafrický průmysl PSC vzkvétal od konce apartheidu v 90. letech. Rostoucí kriminalita a klesající počet policistů vedly k tomu, že se občané více spoléhají na soukromý sektor, pokud jde o bezpečnost a ochranu majetku.

Podle regulátora soukromého bezpečnostního průmyslu pracuje v Jižní Africe 2,7 milionu registrovaných soukromých bezpečnostních pracovníků, což je 4:1 více než policie. Služby zahrnují sousedské hlídky, ozbrojené stráže a sledování a získávání odcizených vozidel.

Vzestup odvětví PSC byl podpořen mezerami ve vládních bezpečnostních opatřeních. V oblastech, kde PSC působí, však kriminalita často zůstává vysoká, protože se zaměřují na ochranu soukromého majetku a jednotlivců spíše než na udržování veřejného pořádku.

Finanční pobídky mohou také vést k tomu, že se problémy řeší povrchně, spíše než aby se řešily základní problémy. Zaměstnanci PSC navíc často zažívají syndrom vyhoření, nízké platy a špatné pracovní podmínky. Protože se PSC překrývají se soukromými věznicemi, vyvolalo to další obavy z jejich rostoucího vlivu a překrývajících se misí.

Navzdory růstu v posledních několika desetiletích se pokrok v odvětví PSC historicky ukázal jako vratný. Do roku 2001 kontrolovala Argenbright Security téměř 40 % kontrolních stanovišť na amerických letištích, ale s vytvořením Úřadu pro bezpečnost dopravy (TSA) po 11. září 2001 byla letištní bezpečnost vrácena zpět pod vládní kontrolu, přičemž zapojení soukromého sektoru je omezené.

Přesto je pravděpodobné, že se toto odvětví bude i nadále rozšiřovat, zvláště když si nové iniciativy najdou cestu k použití. Očekává se, že Indie, která má největší soukromou bezpečnostní firmu na světě s přibližně 12 miliony lidí, bude svědkem další silné expanze tohoto odvětví, zejména při zajišťování rostoucího počtu soukromých komunit, hovorově známých jako „uzavřené republiky“.

Soukromá bezpečnost již hraje důležitou roli v soukromých městech, která jsou stále více rozšířena po celém světě. V těchto městech je řízení z velké části prováděno správními radami a manažery spíše než volenými zástupci a motivy zisku často zastiňují veřejné potřeby. Bezpečnostní propast mezi bohatými a chudými se dále prohlubuje, protože bezpečnost se stává spíše komoditou než veřejným zájmem.

V Hondurasu je ostrov Roatán středem konfliktu mezi vládou a místními komunitami na jedné straně a mezinárodními podnikateli společnosti Próspera, která na ostrově rozvíjí soukromé město, na straně druhé. Eskalace napětí podtrhuje skutečnost, že poddimenzované vládní síly stojí proti dobře financovaným společnostem podporovaným těžce ozbrojenými soukromými bezpečnostními strážemi.

Vzhledem k tomu, že role soukromé bezpečnosti se stále rozšiřuje, musí se stejným tempem vyvíjet i předpisy. Ve Spojených státech, kde jsou předpisy primárně nastaveny na státní úrovni a postrádají jednotnost, je k efektivnímu řešení potenciálních problémů zapotřebí

většího dohledu. Pokud tak neučiníte, podkope to veřejnou odpovědnost, umožní soukromým společnostem fungovat s minimálními omezeními a prohloubí společenské rozdíly.

Autor: John P Ruehl